

รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอน
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร*

An Academic Affairs Administrative and Instructional Model for
Developing Educational Quality of Learners on the Analytical
Thinking Skills in Basic Education Institutions in
Bangkok Metropolis

อณิชา นุชสำเนียง¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการและกระบวนการเรียนการสอนที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและกระบวนการเรียนการสอน และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาใช้หลักการบริหารของ AASA และ ทฤษฎี 4 MAT ของ McCarthy เป็นกรอบความคิดเชิงทฤษฎี เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามถามผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีการปฏิบัติที่ดีจำนวน 205 โรงเรียน ในช่วงเดือนมกราคม 2553 วิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการที่เหมาะสมด้วย path analysis หลังจากนั้นหาประสิทธิภาพของรูปแบบโดยให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้คะแนนและหาความสอดคล้องโดยใช้สถิติทดสอบ Concordance หาความเชื่อมั่นโดย Cronbach's alpha จากผลการวิจัย พบว่า (1) การวางแผน ส่งผลต่อ การกระตุ้น การประสานงาน และ การสร้างประสบการณ์เฉพาะ ของผู้เรียน (2) การจัดสรรทรัพยากร ส่งผลต่อ การกระตุ้น (3) การประสานงาน ส่งผลต่อ การประเมินผล และ (4) การประเมินผล ส่งผลต่อ การเชื่อมโยงการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติด้วย และจากการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ การบริหารจัดการงานวิชาการที่กำหนดขึ้นโดยการประชุมกลุ่ม พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียน การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research were to study the conditions of an academic affairs administration and instructional practices; to develop and evaluate a model of an academic affairs administration and instruction. The research employed the descriptive methods, the administrative principles of AASA and the 4 MAT

¹ นักศึกษาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

* เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2552

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุณารักษ์

theory of McCarthy as theoretical framework. The research instruments used for data collection were questionnaires filled out by administrators and teachers of basic education institutions under the supervision of Bangkok of 205 schools in January 2010. The statistics used was path analysis. The effectiveness of the model was found by qualified experts' consideration and the consistency was tested using concordance testing statistics. The results show that (1) Planning had an effect on motivation, coordination, and specific experience building of learners, (2) Human resource management had an influence on motivation, (3) coordination affected evaluation, and (4) evaluation had an effect on the linking of self-practiced trial with insightful knowledge by motivation, specific experience building of learners, total thinking development, the practice and development of concepts into actions, and the linking of self-practiced trial that created insightful knowledge affecting the quality of learners' education. The Focus Group and testing of effectiveness of the model revealed that the developed model of an academic affairs administration and instruction was effective.

Keywords: developing educational, basic education

ความนำ

ในสถานการณ์ที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา แนวใหม่ เพื่อนำไปสู่ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยให้มีการกระจายอำนาจทางการบริหารจัดการศึกษาทั้งภารกิจ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจใน การบริหารงานจากกระทรวงลงสู่เขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติที่จะ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปซึ่งการ กระจายอำนาจการจัดการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิด ขององค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมสหประชาชาติ ที่เห็นว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษา จะช่วยให้การ ศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคมและ

วัฒนธรรมของท้องถิ่น เสริมสร้างการมีความสามารถ และ การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในกระบวนการตัดสินใจ อันจะนำไปสู่อุดมการณ์ของประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบบโครงสร้าง ที่ใกล้ชิดประชาชนมากกว่า โปร่งใสกว่า มีโอกาสตรวจสอบ ได้มากกว่าระบบที่รวมอำนาจสู่ศูนย์กลางโดยให้ความสำคัญ กับการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ และการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ และการเรียนการสอนที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะ การคิดวิเคราะห์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงาน วิชาการและการเรียนการสอนที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์

3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดที่ใช้และขอบเขตการวิจัย

ในส่วนของ การบริหารของผู้บริหาร ผู้วิจัยใช้หลักการบริหารของ AASA ซึ่งประกอบด้วย (1) การวางแผน (planning) (2) การจัดสรรทรัพยากร (allocating resources) (3) การกระตุ้น (stimulating) (4) การประสานงาน (coordinating) และ (5) การประเมินผล (evaluating) และในส่วนของกระบวนการเรียนการสอนใช้ทฤษฎี 4 MAT ของ McCarthy ประกอบด้วย (1) การสร้างประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียน (2) การพัฒนาความคิดรวบยอดของผู้เรียน (3) การปฏิบัติและการพัฒนาแนวคิดออกมาเป็นการกระทำ และ (4) การเชื่อมโยงการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดเป็นความรู้ที่ลุ่มลึก

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นสามส่วน ส่วนแรกได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จากพื้นที่ 50 เขต จำนวน 436 โรงเรียน รวม 436 คน ในส่วนที่สองเป็นครูผู้สอนสาระกลุ่มวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ที่เกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ จากโรงเรียนทั้ง 436 โรงเรียนข้างต้น และส่วนที่สามผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีประชากรที่นับไม่ได้

กลุ่มตัวอย่าง

ในที่นี้ได้เลือกตัวอย่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีการปฏิบัติที่ดีที่มีบริบทที่แตกต่างกัน โดยใช้เทคนิคสโนบอล (Snowball Technique) เพื่อเลือกผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในข่าย 250 คน จากนั้นพิจารณาคัดเลือกให้เหลือ 205 คน โดยคณะบุคคลซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน

5 คน ในส่วนของครูผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างครูที่สอนในกลุ่มวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ที่เกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ จากโรงเรียนที่เลือกผู้บริหารเป็นตัวอย่างข้างต้นจำนวน 205 คน ในส่วนผู้ทรงคุณวุฒิที่มาร่วม Focus Group เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านการพัฒนาด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 20 คน

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุจากเทคนิคการบริหารแบบ AASA เมื่อใช้กระบวนการเรียนการสอนในรูปของกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคต โดยแบ่งเป็นส่วนของการสอบถามผู้บริหารและการสอบถามครู ในส่วนของแบบสอบถามของผู้บริหาร ประกอบด้วยสามตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลคุณลักษณะ ตอนที่สองเป็นการสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร และตอนที่สามเป็นคำถามปลายเปิด ส่วนแบบสอบถามครูประกอบด้วยสามตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลคุณลักษณะ ตอนที่สองเป็นการสอบถามถึงกระบวนการเรียนการสอนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ และตอนที่สาม เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งแบบสอบถามทั้งในส่วนของผู้บริหารและของครูนี้หาความตรง (Validity) โดยใช้ IOC และ ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ Cronbach Method และวัดค่าตัวแปรตามวิธีการ rubric scale จำนวนห้าระดับ จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวนห้าคน นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหน่วยทดลอง จนพัฒนาให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากหน่วยตัวอย่างต่อไป

และในส่วนที่สองเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในด้านการพัฒนาด้านทักษะการคิดวิเคราะห์จำนวน 20 คน พิจารณาให้คะแนนรูปแบบ

ในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านการใช้ประโยชน์

วิธีดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา ค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในส่วนที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารจัดการงานวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เทคนิควิธีการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย โดยทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยรวมถึงเอกสารของกรุงเทพมหานคร ดังรายละเอียดในบทที่ 1 และ 2

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำเครื่องมือโดยใช้แบบสอบถาม เริ่มจากการออกแบบสอบถามพร้อมกับพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์จากอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ จนพัฒนาให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากหน่วยตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์โดยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 เป็นพื้นฐานในการจัดทำรูปแบบ พร้อมทั้งศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปทำ Focus Group โดยขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 20 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาให้คะแนนในประเด็นด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและการใช้ประโยชน์และขอข้อสังเกตเพื่อการนำไปปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์และสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริงต่อไป

ผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการศึกษา มีดังนี้

1. การบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เท่าที่ดำเนินการมีผลต่อคุณภาพและทักษะ

ในด้านดังกล่าวของผู้เรียนหรือไม่

ในส่วนของผู้บริหารเมื่อพิจารณาในกระบวนการบริหาร ทั้งห้าประการ พบว่า กระบวนการด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.07$) และความสัมพัทธ์ดังกล่าวมีการกระจายตัวน้อย (S.D.=0.54) และกระบวนการด้านการจัดสรรทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.77$) และความสัมพัทธ์ดังกล่าวมีการกระจายตัวน้อย (S.D.= 0.65)

ในส่วนของผู้ครูเมื่อพิจารณาในกระบวนการเรียนการสอน ทั้งสี่ประการพบว่า การพัฒนาความคิดรวบยอดของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.00$) และความสัมพัทธ์ดังกล่าวมีการกระจายตัวน้อย (S.D.=0.69) และการสร้างประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.89$) และความสัมพัทธ์ดังกล่าวมีการกระจายตัวน้อย (S.D.= 0.64)

2. รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

จากการวัดตัวเหตุจากเทคนิคการบริหารแบบ AASA ของกลุ่มผู้บริหารเมื่อใช้กระบวนการเรียนการสอนในรูปของกระบวนการคิดแบบ 4 MAT ของครูซึ่งใช้การวิเคราะห์ด้วย path analysis จะได้ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น ประกอบด้วย กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนและตัวแปรตาม คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งพบว่าตัวแปรต้นเหล่านี้มีทั้งส่งผลโดยตรงและส่งผลต่อองค์ประกอบอื่นๆ โดยส่วนที่เกี่ยวกับเทคนิคการบริหารทั้งห้าประการ คือ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้น การประสานงาน และการประเมินผล ได้มีการส่งผลต่อตัวแปรอื่นๆ ดังนี้

การวางแผน (x_1) ส่งผลต่อการกระตุ้น (x_3) การประสานงาน (x_4) และการสร้างประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียน (x_{11})

การจัดสรรทรัพยากร (x_2) ส่งผลต่อการกระตุ้น (x_3)

การประสานงาน (x_4) ส่งผลต่อการประเมินผล (x_5)

การประเมินผล (x_5) ส่งผลต่อการเชื่อมโยงการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง (x_{44})

ในส่วนของกระบวนการเรียนการสอนแบบ 4MAT ทั้งสี่ประการคือ การสร้างประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียน การพัฒนาความคิดรวบยอดของผู้เรียน การปฏิบัติและการพัฒนาแนวคิดออกมาเป็นการกระทำ และการเชื่อมโยงการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดเป็นความรู้ที่ลุ่มลึก พบว่ามีตัวแปรการพัฒนาความคิดรวบยอดของผู้เรียนและการปฏิบัติและการพัฒนาแนวคิดออกมาเป็นการกระทำที่ไม่ได้รับผลกระทบจากตัวแปรอื่น ๆ และไม่ได้ส่งผลต่อตัวแปรอื่น

3. รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยการประเมินและตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการที่กำหนดขึ้นโดยการจัด Focus Group โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 20 คน พบว่า คะแนนในด้านการใช้ประโยชน์ได้คะแนนรวมมากที่สุด คือ 188 คะแนน จากคะแนนเต็ม 200 คะแนน ($\bar{X} = 9.4$) รองลงมาคือด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ ที่ได้คะแนนรวมเท่ากันคือ 184.5 คะแนน ($\bar{X} = 9.23$) และด้านความถูกต้องได้คะแนนรวมจากผู้ทรงคุณวุฒิน้อยที่สุดคือ 181 คะแนน ($\bar{X} = 9.05$) จากนั้นหาความเชื่อมั่นในการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 20 คน ใช้สถิติทดสอบ Concordance และ Cronbach's method เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา พบว่า สถิติทดสอบ Concordance ได้ค่าความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิเท่ากับ 0.877 และสถิติทดสอบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ทรงคุณวุฒิเท่ากับ 0.916 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 0.8 ประกอบกับค่าเฉลี่ยของทุกด้านมากกว่า 8.0 นั่นคือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 9.23$) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 9.23$) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 9.05$) และด้านการใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 9.40$) นั้นแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการ

บริหารจัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ในด้าน การปฏิบัติงาน ในด้านการบริหารกิจการนักเรียน และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหารและปฏิบัติงาน

ในการนำงานวิจัยนี้เพื่อไปใช้บริหารงานและปฏิบัติงานต่อไปได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ในบริหารงานและการปฏิบัติงานโดยแบ่งเป็นด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการเรียนการสอน ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ

1. ควรจัดฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานและดำเนินการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ครุมีโอกาสได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารควรตระหนักในการใช้รูปแบบ โดยการให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ ด้านกำลังคน เป็นต้น ให้สิ่งจูงใจหรือรางวัลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์

3. ผู้บริหารควรนำหลักการบริหารอื่นมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการบริหารในโรงเรียน เช่น POSDCoRB เป็นต้น นอกจากนี้อาจใช้ทฤษฎีอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารมาใช้ เช่น การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับ ซึ่งจะช่วยให้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการดำเนินงานขององค์กร และทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการเรียนการสอน

1. ควรมีการพัฒนาคุณภาพของครูอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามการทำงาน และเน้นการจัดการสอนโดยให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์อย่างจริงจัง รวมถึงครูผู้สอนต้องมีการประเมินผลผู้เรียนและตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2. ควรมีการนำไปใช้กับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่เฉพาะเพียงกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยให้มีการบูรณาการกันในแต่ละหมวดสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนได้มีการฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ในทุกกลุ่ม สาระ

3. ในการที่จะให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการคิด วิเคราะห์ นอกจากครูผู้สอนจะเป็นผู้ใช้กระบวนการสอน แบบ 4 MAT แล้ว ครูยังสามารถขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครองให้ช่วยนักเรียนในการฝึกทักษะในการคิด วิเคราะห์ด้วย เช่น มีการบ้านให้นักเรียนไปทำที่บ้าน หรือมีกิจกรรมระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

สำหรับผู้ที่สนใจในการทำวิจัยในหัวข้อการบริหาร จัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ มีข้อเสนอแนะเพื่อการ ทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ตัวแปรที่ไม่ได้มาจากการส่งผลของผู้บริหาร คือ การพัฒนาความคิดรวบยอดของผู้เรียนและการปฏิบัติ และการพัฒนาแนวคิดออกมาเป็นการกระทำ ผู้บริหาร ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้กับตัวแปรทั้งสองตัวนี้เพิ่มขึ้น ทั้งในด้านการวางแผน การการจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้น การประสานงาน และการประเมินผล เพื่อให้ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นซึ่งจะส่งผลไปยังคุณภาพผู้เรียน ด้านการคิดวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

2. ยังมีรูปแบบการบริหารและรูปแบบการเรียน การสอนอีกหลายรูปแบบที่สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะทำการ ศึกษาเพิ่มเติม และพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับ โรงเรียนได้ต่อไป

3. เป็นที่น่าสนใจในการสร้างรูปแบบการบริหาร จัดการงานวิชาการและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ในด้านอื่นนอกเหนือไปจากด้านการคิดวิเคราะห์

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2525). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อนงค์ศิลป์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รุจิร ภู่อารยะ. (2545). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2539). *ปรัชญาและพัฒนากาการบริหาร. ในหลักและระบบบริหารการศึกษา*. หน้า 1-9. (พิมพ์ครั้งที่
13). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2544). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนานักศึกษาปริญญาโท
สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมยศ นาวิการ. (2537). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *ครบเครื่องเรื่องการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- American Association of School Administration. (1955). *Staff Relations in School Administration*.
Washington. AASA .
- Bernice McCarthy's. (2006). *Teaching Around the 4mat Cycle: Designing Instruction for Diverse
Learners with Diverse Learning*. StylesPaperback .Publisher.
- Bloom, B. S. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York: Kingspot Press.
- Campbell, R. F., and Gregg, R. T. (1957). *Administrative behaviour in education*. New York: Harper
and Row.
- Clark, R. Allen. (1970). *A Teacher Evaluation of Selected Method of In-Service Education*, Dissertation
Abstracts International, 51(3).
- Keeves, P.J. (1988). *Educational research methodology and measurement: An International Handbook*.
Oxford: Pergamon Press.
- Willer, D. (1967). *Scientific Sociology: Theory and Method*. New Jersey: Prentice Hall.